

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษานี้ได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาประกอบด้วย ขอบเขตการศึกษา ขอบเขตประชากร การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำพูน (ครัวเรือน) ซึ่งการกำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อสำรวจโดยใช้แบบสอบถามในครั้งนี้ จึงนำสูตรกำหนดขนาดตัวอย่างอย่างง่ายของยามานะ (Yamane, 1973) มาใช้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N	=	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)
e	=	ระดับความคลาดเคลื่อนกำหนดไว้ที่ 5%

กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้จากค่าจริงประมาณ 5% จำนวนครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดลำพูน ณ ปีพ.ศ. 2547 มีจำนวนทั้งหมด 71,995 ครัวเรือน

ดังนั้น n จึงมีค่าดังนี้

$$n = \frac{71,995}{1 + 71,995 (.05)^2}$$

$$n = 397.789 \approx 400 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง แบ่งออก 2 กลุ่ม คือ เกษตรกรที่มีรถแทรกเตอร์และเกษตรกรที่ยังไม่มีรถแทรกเตอร์ โดย จำนวนเกษตรกรที่มีรถแทรกเตอร์ในจังหวัดลำพูน 306 ราย พิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie, R.V., and Morgan, D.W. (อ้างอิงใน Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. Educational and Psychological Measurement, 1970: 608-609) จากกลุ่ม

ประชากร เท่ากับ 306 ราย จะใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 170 ราย และเกษตรกรที่ยังไม่มีรถแทรกเตอร์ จำนวน 230 ราย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยทำการสุ่ม แบบ 2 ขั้นตอน (Two State Sampling) โดยขั้นแรก ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำพูน (ครัวเรือน) ขั้นตอนที่สอง ทำการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ ในจังหวัดลำพูน ดังแสดงตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงที่มาของกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำพูน (ครัวเรือน)

อำเภอ	เกษตรกรที่มีรถแทรกเตอร์ (ครัวเรือน)		เกษตรกรที่ยังไม่มีรถแทรกเตอร์ (ครัวเรือน)	
	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
เมืองลำพูน	122	68	15,888	51
บ้านธิ	65	36	4,061	13
ป่าซาง	25	14	10,646	34
แม่ทา	18	10	8,122	26
บ้านโฮ่ง	11	6	9,562	31
ทุ่งหัวช้าง	20	11	4,459	14
ฝัก	26	14	14,202	45
เวียงหนองล่อง	19	11	5,055	16
รวม	306	170	71,995	230

ที่มา : จากการคำนวณ

3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกรที่มีรถแทรกเตอร์อยู่แล้ว และเกษตรกรที่ยังไม่มีรถแทรกเตอร์ จำนวน 400 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากสถาบันและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน สำนักงานสถิติจังหวัดลำพูน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำพูน เป็นต้น ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อรถแทรกเตอร์จากผู้แทนจำหน่ายภายในจังหวัด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทของเกษตรกรรวม จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อการผลิตพื้นที่เกษตรกรรวม เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้รถแทรกเตอร์ของเกษตรกรในการใช้เพื่อกิจกรรมด้านการเกษตร ได้แก่ ประเภทของรถแทรกเตอร์ ขนาดของแรงงาน วัตถุประสงค์ของการใช้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้ง ระยะเวลาในการใช้ ความถี่ในการใช้งาน และอื่น ๆ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถแทรกเตอร์ของเกษตรกร โดยให้เลือกระดับความสำคัญ ในปัจจัยดังต่อไปนี้

- ปัจจัยส่วนบุคคล
- ปัจจัยทางสังคม
- ปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์และการตลาด
- ปัจจัยด้านจิตวิทยา
- ปัจจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์

3.4 วิธีการศึกษา

1) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการอธิบายถึงลักษณะทั่วไป และพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเก็บรวบรวมในรูปค่าร้อยละและความถี่

2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถแทรกเตอร์ โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates: MLE) และเทคนิควิเคราะห์ด้วยวิธี Marginal effects ซึ่งสามารถเขียนแบบจำลองได้ดังนี้

$$\text{Prob}(Y=1) = 1 / 1 + e^{-x}$$

โดยมี

Y หมายถึง ตัวแปรตาม (dependent variable)

Y = 1 แสดงว่า เกษตรกรตัดสินใจเลือกซื้อรถแทรกเตอร์

Y = 0 แสดงว่า อื่นๆ

ในขณะที่ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถแทรกเตอร์ของเกษตรกร ได้แก่

1. X_1 = เพศ

ถ้า	$X_1 = 1$	คือ เพศหญิง
	$X_1 = 0$	คือ เพศชาย
2. X_2 = อายุ (ปี)

ถ้า	$X_2 = 1$	คือ อายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป
	$X_2 = 0$	คือ อายุต่ำกว่า 31 ปี
3. X_3 = สถานภาพ

ถ้า	$X_3 = 1$	คือ สมรส
	$X_3 = 0$	คือ โสด
4. X_4 = ระดับการศึกษา

ถ้า	$X_4 = 1$	คือ การศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาขึ้นไป
	$X_4 = 0$	คือ การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา
5. X_5 = จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ถ้า	$X_5 = 1$	คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป
	$X_5 = 0$	คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 4 คน
6. X_6 = ประเภทของเกษตรกรประเภททำนา

ถ้า	$X_6 = 1$	คือ เกษตรกรประเภททำนา
	$X_6 = 0$	คือ ไม่ใช่เกษตรกรประเภททำนา
7. X_7 = ประเภทของเกษตรกรประเภทพืชไร่

ถ้า	$X_7 = 1$	คือ เกษตรกรประเภทพืชไร่
	$X_7 = 0$	คือ ไม่ใช่เกษตรกรประเภทพืชไร่
8. X_8 = ประเภทของเกษตรกรประเภทพืชสวน

ถ้า	$X_8 = 1$	คือ เกษตรกรประเภทพืชสวน
	$X_8 = 0$	คือ ไม่ใช่เกษตรกรประเภทพืชสวน
9. X_9 = ขนาดพื้นที่เพาะปลูกที่ใช้

ถ้า	$X_9 = 1$	คือ ขนาดพื้นที่เพาะปลูกที่ใช้ตั้งแต่ 10 ไร่ขึ้นไป
	$X_9 = 0$	คือ ขนาดพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 10 ไร่

10. X_{10} = ประสบการณ์ที่รู้จักระหว่างรถไถนากับรถแทรกเตอร์
 ถ้า $X_{10} = 1$ คือ เห็นว่ารถไถนากับรถแทรกเตอร์เหมือนกัน
 $X_{10} = 0$ คือ เห็นว่ารถไถนากับรถแทรกเตอร์ไม่เหมือนกัน
11. X_{11} = ทักษะที่เห็นว่ารถแทรกเตอร์มีความจำเป็นต่อการทำการเกษตร
 ถ้า $X_{11} = 1$ คือ จำเป็น
 $X_{11} = 0$ คือ ไม่จำเป็น
12. X_{12} = จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำการเกษตร
 ถ้า $X_{12} = 1$ คือ จำนวนแรงงานที่ใช้ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป
 $X_{12} = 0$ คือ จำนวนแรงงานที่ใช้น้อยกว่า 5 คน
13. X_{13} = ประเภทแรงงาน
 ถ้า $X_{13} = 1$ คือ แรงงานประเภทเพื่อนบ้านหรือแรงงานที่จ่ายค่าจ้าง
 $X_{13} = 0$ คือ แรงงานที่เป็นสมาชิกในครอบครัว
14. X_{14} = ช่วงเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงเวลาที่จำเป็นต้องใช้รถแทรกเตอร์
 ถ้า $X_{14} = 1$ คือ เป็นช่วงเวลาที่ต้องใช้รถแทรกเตอร์
 $X_{14} = 0$ คือ ไม่เป็นช่วงเวลาที่ต้องใช้รถแทรกเตอร์
15. X_{15} = ช่วงเดือนธันวาคม เป็นช่วงเวลาที่จำเป็นต้องใช้รถแทรกเตอร์
 ถ้า $X_{15} = 1$ คือ เป็นช่วงเวลาที่ต้องใช้รถแทรกเตอร์
 $X_{15} = 0$ คือ ไม่เป็นช่วงเวลาที่ต้องใช้รถแทรกเตอร์
16. X_{16} = การให้ความสำคัญระหว่างราคาที่ถูกกว่ากับของแถม
 ถ้า $X_{16} = 1$ คือ ของแถมสำคัญกว่าราคาที่ถูกกว่า
 $X_{16} = 0$ คือ ราคาที่ถูกกว่าสำคัญกว่าของแถม
17. X_{17} = การให้ความสำคัญระหว่างราคาที่ถูกกว่ากับการบริการหลังการขาย
 ถ้า $X_{17} = 1$ คือ การบริการหลังการขายสำคัญกว่าราคาที่ถูกกว่า
 $X_{17} = 0$ คือ ราคาที่ถูกกว่าสำคัญกว่าการบริการหลังการขาย
18. X_{18} = การให้ความสำคัญระหว่างราคาที่ถูกกว่ากับระยะทางที่ใกล้กว่า
 ถ้า $X_{18} = 1$ คือ ระยะทางที่ใกล้กว่าสำคัญกว่าราคาที่ถูกกว่า
 $X_{18} = 0$ คือ ราคาที่ถูกกว่าสำคัญกว่าระยะทางที่ใกล้กว่า
19. X_{19} = การให้ความสำคัญระหว่างราคาที่ถูกกว่ากับความน่าเชื่อถือของร้านค้า
 ถ้า $X_{19} = 1$ คือ ความน่าเชื่อถือของร้านค้าสำคัญกว่าราคาที่ถูกกว่า
 $X_{19} = 0$ คือ ราคาที่ถูกกว่าสำคัญกว่าความน่าเชื่อถือของร้านค้า

20. X_{20} = การให้ความสำคัญระหว่างของแถมกับการบริการหลังการขาย
 ถ้า $X_{20} = 1$ คือ การบริการหลังการขายสำคัญกว่าของแถม
 $X_{20} = 0$ คือ ของแถมสำคัญกว่าการบริการหลังการขาย
21. X_{21} = การให้ความสำคัญระหว่างของแถมกับระยะทางที่ใกล้กว่า
 ถ้า $X_{21} = 1$ คือ ระยะทางที่ใกล้กว่าสำคัญกว่าของแถม
 $X_{21} = 0$ คือ ของแถมสำคัญกว่าระยะทางที่ใกล้กว่า
22. X_{22} = การให้ความสำคัญระหว่างของแถมกับความน่าเชื่อถือของร้านค้า
 ถ้า $X_{22} = 1$ คือ ความน่าเชื่อถือของร้านค้าสำคัญกว่าของแถม
 $X_{22} = 0$ คือ ของแถมสำคัญกว่าความน่าเชื่อถือของร้านค้า
23. X_{23} = การให้ความสำคัญระหว่างการบริการหลังการขายกับระยะทางที่ใกล้กว่า
 ถ้า $X_{23} = 1$ คือ ระยะทางที่ใกล้กว่าสำคัญกว่าการบริการหลังการขาย
 $X_{23} = 0$ คือ การบริการหลังการขายสำคัญกว่าระยะทางที่ใกล้กว่า
24. X_{24} = การให้ความสำคัญระหว่างการบริการหลังการขายกับความน่าเชื่อถือของร้านค้า
 ถ้า $X_{24} = 1$ คือ ความน่าเชื่อถือของร้านค้าสำคัญกว่าการบริการหลังการขาย
 $X_{24} = 0$ คือ การบริการหลังการขายสำคัญกว่าความน่าเชื่อถือของร้านค้า
25. X_{25} = การให้ความสำคัญระหว่างระยะทางที่ใกล้กว่ากับความน่าเชื่อถือของร้านค้า
 ถ้า $X_{25} = 1$ คือ ความน่าเชื่อถือของร้านค้าสำคัญกว่าระยะทางที่ใกล้กว่า
 $X_{25} = 0$ คือ ระยะทางที่ใกล้กว่าสำคัญกว่าความน่าเชื่อถือของร้านค้า
26. X_{26} = ความจำเป็นของรถแทรกเตอร์มีความจำเป็นในด้านต่างๆ
 ถ้า $X_{26} = 1$ คือ เป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้
 $X_{26} = 0$ คือ เป็นเครื่องทุ่นแรงในการทำการเกษตร
27. X_{27} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์เพราะญาติพี่น้องแนะนำ
 ถ้า $X_{27} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับญาติพี่น้องแนะนำ
 $X_{27} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับญาติพี่น้องแนะนำ

28. X_{28} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์เพราะการลดราคา
 ถ้า $X_{28} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับการลดราคา
 $X_{28} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการลดราคา
29. X_{29} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์เพราะของแถม
 ถ้า $X_{29} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับของแถม
 $X_{29} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับของแถม
30. X_{30} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์เพราะการบริการหลังการขาย
 ถ้า $X_{30} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับการบริการหลังการขาย
 $X_{30} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการบริการหลังการขาย
31. X_{31} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์เพราะผู้แทนจำหน่ายใกล้บ้าน
 ถ้า $X_{31} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับผู้แทนจำหน่ายใกล้บ้าน
 $X_{31} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้แทนจำหน่ายใกล้บ้าน
32. X_{32} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์เพราะชอบเป็นส่วนตัว
 ถ้า $X_{32} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับความชอบส่วนตัว
 $X_{32} = 0$ คือ ไม่ขึ้นอยู่กับความชอบส่วนตัว
33. X_{33} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์เพราะยี่ห้อน่าเชื่อถือ
 ถ้า $X_{33} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับยี่ห้อน่าเชื่อถือ
 $X_{33} = 0$ คือ ไม่ขึ้นอยู่กับยี่ห้อน่าเชื่อถือ
34. X_{34} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์เพราะเชื่อถือร้านค้าที่จำหน่าย
 ถ้า $X_{34} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือร้านค้าที่จำหน่าย
 $X_{34} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือร้านค้าที่จำหน่าย
35. X_{35} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์โดยพิจารณาจากรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือน
 ถ้า $X_{35} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือน
 $X_{35} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือน
36. X_{36} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์โดยพิจารณาจากราคารถแทรกเตอร์
 ถ้า $X_{36} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับราคาของรถแทรกเตอร์
 $X_{36} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับราคาของรถแทรกเตอร์
37. X_{37} = การเลือกซื้อรถแทรกเตอร์โดยพิจารณาจากราคาพืชผลการเกษตร
 ถ้า $X_{37} = 1$ คือ ขึ้นอยู่กับราคาพืชผลการเกษตร
 $X_{37} = 0$ คือ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับราคาพืชผลการเกษตร